

нереалізований потенціал взаємодії держави, бізнесу і населення, а в числі основних принципів - сприяння розвитку міжрегіональної співпраці і співпраці між територіальними громадами. Ця проблема в регіонах може вирішуватися за допомогою формування принципово нових підходів і механізмів державного і місцевого управління, що дозволило б розглядати регіон як об'єднання територіальних громад, управління якими засноване на принципах державно-приватного і комунально-приватного партнерства [2, с. 163].

У рамках міжбюджетної взаємодії ефект від такої співпраці посилюється за рахунок вирівнювання соціально-економічних умов життєдіяльності і рівня життя населення, поліпшення якості послуг, що надаються, розширення можливості організації ефективнішої життєдіяльності населення; а також забезпечує підвищення міри збалансованості бюджетів територіальних громад, що входять в регіон, з розподілом витрат на їх зміст між окремими територіальними громадами пропорційно яким-небудь об'єктивним характеристикам громад за рахунок скорочення витрат на зміст об'єктів комунальної власності. Сформовані пропозиції дозволяють підвищити ефективність застосування механізмів державно-приватного і комунально-приватного партнерства в Україні.

Література

1. Бобровська О.Ю., Крушельницька Т.А., Мунько А.Ю. Розробка методики оцінювання впливу децентралізації влади на формування інвестиційного профілю територій. Аспекти публічного управління. 2015. № 6. С. 47 – 57
2. Крушельницька Т. А., О. Матвеева О. Ю. Формування бюджетів об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації. Публічне управління та митне адміністрування. 2015. № 2. С. 160 – 168.
3. Трещов М. М. Еволюція ролі органів місцевого самоврядування в ресурсному забезпеченні місцевих бюджетів України: нормативно-правовий аспект. Visegrad Journal on Human Rights. Bratislava : Pan-European University Faculty of Law, 2017. Vol. 2, Nr. 4. С. 159 – 164.

Косяченко К. Е.

к.ю.н., доцент

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна

ПРИНЦИПИ ЗДІЙСНЕННЯ КРИМІНОЛОГІЧНОГО МОНІТОРИНГУ НЕУРЯДОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Поняття «неурядові організації» є доволі багатограним та включає в себе ряд суб'єктів суспільних відносин, частина з яких реалізує окремі

напрямки кримінологічної діяльності. Розглядаючи неурядові організації в якості узагальненого поняття можна з впевненістю стверджувати, що вони виступають в ролі важливого суб'єкта протидії злочинності.

Як слушно вказують Ю.М. Орлов та Д.М. Миронюк, кримінологічний моніторинг є однією з невід'ємних складових системи протидії злочинності – операційно-аналітичним ядром її управлінської складової, яке забезпечує повною, всебічною, оперативною, прогностичною інформацією процес прийняття кримінологічно значущих рішень, зміни параметрів функціонування системи в цілому. Саме від належної організації кримінологічного моніторингу залежить гнучкість, адаптивність, випереджаючий характер кримінально-превентивної діяльності [1, с. 164].

З метою ефективної протидії злочинності неурядові організації нерідко вдаються до проведення кримінологічного моніторингу. Для того, щоб кримінологічний моніторинг був ефективним, а його результати могли використовуватись для підвищення рівня протидії злочинності, даний вид кримінологічної діяльності повинен бути реалізований з дотриманням певних принципів.

Станом на сьогоднішній день відповідні принципи не закріплені на нормативно-правовому рівні. Втім, на підзаконному рівні зустрічаються випадки закріплення принципів того чи іншого виду моніторингу.

Одним з таких документів є наказ Міністерства юстиції України від 28.11.2018 № 3745/5 «Про затвердження Методології та методики проведення моніторингу реалізації Національної стратегії у сфері прав людини до 2020 року та плану дій з її реалізації». Відповідно до даного документа, моніторинг має відповідати наступним принципам:

1. Принцип достовірності - для цілей Моніторингу використовується виключно достовірна та точна інформація [2].

Без сумніву, даний принцип також повинен бути дотриманий під час проведення кримінологічного моніторингу неурядовими організаціями. Використання будь-яких сфальсифікованих або приблизних даних перетворює дослідження на фікцію.

Ігнорування даного принципу призводить до фізичних та матеріальних затрат, а результати подібної «роботи» не тільки не несуть жодної користі, але і здатні зашкодити ефективній роботі з протидії злочинності.

2. Принцип добросовісності - Координуючий орган та Виконавці сумлінно дотримуються положень цієї Методології на всіх етапах Моніторингу та під час проведення оцінки [2].

Проектуючи цей принцип в площину кримінологічного моніторингу, що здійснюється неурядовими організаціями, зауважимо, що всі особи, які беруть у ньому участь, мають неухильно дотримуватись всіх принципів реалізації цього напрямку діяльності та послідовно виконувати роботу на перелічених вище етапах моніторингу.

Недотримання даного принципу в роботі призводить до відхилень від затвердженого алгоритму проведення кримінологічного моніторингу та, як наслідок – до зниження його ефективності.

3. Принцип відповідності та актуальності - для цілей Моніторингу Виконавець надає Координуючому органу лише актуальну інформацію щодо виконання ним Плану дій станом на відповідний звітний період [2].

Запропонований принцип дуже схожий на принцип достовірності. В контексті проведення кримінологічного моніторингу неурядовими організаціями доречно розглядати його в якості принципу актуальності - суб'єкт кримінологічного моніторингу має обирати актуальний на сьогоднішній день предмет дослідження, адже результати такої діяльності повинні призвести до зниження рівня злочинності.

Нехтування даним принципом призводить до того, що неурядова організація, яка проводить кримінологічний моніторинг, отримує або інформацію, яка вже так чи інакше відома, або ж інформацію, яка жодним чином не здатна посприяти зниженню рівня злочинності. Так, наприклад, моніторинг детермінантів злочину, випадків вчинення якого на території нашої держави не зафіксовано за останні 10 років, навряд чи, здатний суттєво вплинути на динаміку злочинності, тоді як аналіз причин та умов злочинів, динаміка поширення яких є негативною, виглядає більш актуальним.

4. Принцип обов'язкового врахування - результати Моніторингу й Оцінки враховуються Виконавцями під час реалізації Національної стратегії та Плану дій, а Координуючим органом - під час надання методичної підтримки і у випадку внесення змін до Національної стратегії та Плану дій [2].

В контексті кримінологічного моніторингу, що здійснюють неурядові організації, також важливо дотримання згаданого вище принципу. Так, результати даного виду кримінологічної діяльності мають бути враховані в подальшій діяльності відповідної організації або інших суб'єктів протидії злочинності. В іншому випадку проведена робота є лише «дослідженням заради дослідження», а не суспільно корисним продуктом.

Безумовно, перелічені принципи є обов'язковими. Недотримання хоча б одного з них призводить або до вироблення недієвих прогнозів,

низькоефективних заходів реагування (або навіть таких, що сприятимуть поширенню злочинності), або ж до формального ставлення до отриманих результатів.

Окремо додамо, що вказаний перелік основних принципів проведення кримінологічного моніторингу не є вичерпним. До них також можна віднести:

1. Принцип науковості – зміст моніторингу має відповідати сучасним положенням кримінології та суміжних наук (наприклад, соціології). Проведення кримінологічного моніторингу неурядовими організаціями має базуватись на передових здобутках науки. Використання застарілих знань суттєво знижує ефективність вказаного виду моніторингу.

2. Принцип законності – в ході проведення даного напрямку кримінологічної діяльності суб’єкт протидії злочинності має слідувати нормам чинного законодавства України. Порушення згаданого принципу являє собою акт деліктної поведінки, за вчинення якого передбачена юридична відповідальність.

3. Принцип синергічності – налагодженість взаємодії елементів усередині системи моніторингу та її – із зовнішнім середовищем тощо [3].

Отже кримінологічний моніторинг, що здійснюється неурядовими організаціями, має відповідати ряду принципів, серед яких принципи законності, достовірності, добросовісності, відповідності та актуальності, обов’язкового врахування, науковості, синергічності тощо.

Література

1. Орлов Ю.М., Миронюк Д.М. Кримінологічний моніторинг ефективності правового регулювання як інструмент протидії злочинності. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2014. № 6. С. 161-177.

2. Про затвердження Методології та методики проведення моніторингу реалізації Національної стратегії у сфері прав людини до 2020 року та плану дій з її реалізації: наказ Міністерства юстиції України від 28.11.2018 № 374/5. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1353-18#Text> (дата звернення: 27.03.2021).

3. Функції, задачі та принципи організації моніторингу. https://pidru4niki.com/75796/ekonomika/funktsiyi_zadachi_printsipi_organizatsiyi_monitoringu (дата звернення: 27.03.2021).